

42. Békéscsaba, Mokri-, vagy Gorka-tanya

(Békés megye) Sza, Á

A 44. sz. főút Békéscsabát elkerülő szakaszának (II. ütem) nyomvonala teljes hosszában metszi a Békéscsaba 222. sz. lelőhelyet. A Békéscsaba–Szolnok vasúti fővonal szintén a lelőhelyen halad keresztül, a tervezett elkerülő út nyomvonalára merőlegesen. A vasúti töltéstől Ny-ra 2004. március 30. és május 5. között, a nyomvonallal érintett lelőhelyszakasznak a vasúti töltéstől K-re eső részén 2004. június 21. és november 15. között végeztünk feltárást, összesen kb. 25 000 m²-en.

A lelőhely az egykori Telek-ér Ny-i partjától távolabb, egy kissé kimagasodó földhátan található. ÉK-i része határos a „Megyeri faluhely” elnevezésű késő középkori lelőhellyel. A feltárt területen 178 településobjektumot és 204 sírt dokumentáltunk. A lelőhelynek a nyomvonallal érintett Ny-i részén szarmata kori (Kr. u. 3–4. századi) településhez köthető tároló- és hulladék-gödröket találtunk, valamint néhány kisebb árok is ehhez a korszakhoz sorolható. A feltárt további településobjektumok nagyobb részt Árpád-koriak voltak. Két földbe mélyített lakóházat, számos külső kemencét, amelyek egy része kemencebokorként jelentkezett, valamint kiégetett falú tárológödröket és egy többszörösen tagolt, széles árokrendszer egy rövid szakaszát tártuk fel. A lelőhely K-i részén, ahol a lelőhely a késő középkori Megyeri faluhellyel határos, néhány késő középkori hulladékgödört is találtunk, amelyek betöltéséből a kerámialeletek mellett madártojás és vaseszközök is előkerültek.

A lelőhelyen 4 temető részletét tártuk fel. A kutatott terület déli, középső részén egy 5. század elejére keltezhető temető 7 sírját dokumentáltuk. A részben kirabolt sírokban korongolt, besimított díszű edények, az egyik sírban pedig Flavius Honorius (393–423) *solidusa* feküdt. A temetőrészlettől egyértelműen elkülönülve, tőle nagyobb távolságra egy 3–4. századra keltezhető temető 38 sírját tártuk fel. A sírok néhány kivételtől eltekintve kiraboltak, feldúltak voltak, négy sírt szabályos körárok vett körül. A sírrablások után megmaradt leletek között számos edény, néhány fibula, féltorques, fülbevaló, aranyveretekkel díszített karkötő volt. Az egyik női sírban a ruha alsó szegélyét díszítő, gazdag gyöngyhímzést dokumentáltunk. Ez utóbbi temetővel azonos helyen egy 83 sírből álló Árpád-kori temető részletét is megtaláltuk. A leletanyag S-végű hajkarikákkal, számos ezüstpénzzel, bronz karperecekkel, bronztorquessel jellemezhető. A területen található harmadik temetőrészlet késő középkori. A leletanyagban szegény (gömbös fejű tű, néhány gyűrű, párizsi kapocs), nagyobb részt padkás sírokban feltárt csontvázakon gyakran jól felismerhető csontelváltozásokat figyeltünk meg. A lelőhely azonos szakaszán elhelyezkedő három temetőrészlet sírjai sűrűn metszik egymást.

LISKA ANDRÁS

43. Békéscsaba, Repülőtér

(Békés megye) Sza

A tervezett szilárd burkolatú kifutópálya nyomvonalán 2004. november 11–16. között végeztünk próbafeltárást. Előzetes feltevésünk szerint az 1300×30 m-es terület déli részére is kiterjedhetett a Békéscsaba 1. lelőhely északi része.

A tervezett nyomvonal közepén É–D irányban kijelölt 6 méter szélességű sávban végeztük el a humuszolást 250 méter hosszúságban. Munkánk során összesen 27 objektumot figyeltünk meg, melyek közül 25-öt egyértelműen a Békéscsaba 1. lelőhely szarmata kori településéhez sorolhatunk. A lelőhely összességében körülbelül 130 méter hosszan érinti a nyomvonalat.

GYUCHA ATTILA

44. Békéscsaba, Telek-ér partja

(Békés megye) Ó, Á

2004. május 5. és június 28. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A munkára a 44. sz. főút Békéscsabát elkerülő szakaszának építése miatt került sor. A feltárás folyamán egy Árpád-kori településrészletét és egy nagyméretű, őskori árok egy szakaszát tártuk fel. Az Árpád-kori telephez gödrök, körárkok és egyenes árkok, kerámiatöredékek és állatcsontok tartoznak. Az őskori árokban csak néhány kerámiatöredék volt.

MEDGYESI PÁL

45. Békéscsaba, volt Vidovszki-tanya

(MRT 10. k. 2/227 lh.)

(Békés megye) Á, Kk

2004. április 22. és május 17. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A munkára a 44. sz. főút Békéscsabát elkerülő szakaszának II. üteme miatt került sor. Az út nyomvonala 110 m hosszan, 30 m szélesen szelte át a lelőhelyet. A feltárás során 25 Árpád-kori és késő középkori objektumot bontottunk ki, melyek között gödrök, árkok, kemencék, földbe mélyített, kétértelmű házmaradványai találhatóak. A ház kemencéinek alja téglával volt kirakva, megtaláltuk a bejáratot és tartóoszlopok gödreit is. A leletanyagban Árpád-kori, késő középkori és talán újkori kerámiatöredékek vannak.

MEDGYESI PÁL

46. Békéssámson, Szabadság utca 128.

(Békés megye) N

2004. március 26. és április 2. között tervásatás keretében kutatásokat folytattunk a telek hátsó kertjében. Célunk az 1948-ban megtalált sír hitelesítése és további temetkezések feltárása volt. A sír előkerülési helyének pontos ismeretében tűztük ki szelvényeinket. Mind a tíz szelvényünk negatívnak mutatkozott, leszámítva egy kör alakú gödört az É-i telekhatár közelében, melyben népvándorlás kori edénytöredékeket találtunk. A sír elő-